

ALGTEKST

Seoses KÜ Kuperjanovi 70 poolt saadetud varasema teavitusega Tiigi 67 planeeritava hoonest tuleneva olulise valguskaos osas perioodil 22.september - 22.aprill (periood, mis jääb väljapoole insolatsiooni uuringut), oleme kohtunud arendajaga. Saime konstruktiivset infot, mille tulemusena juhul kui järgitakse hoone üldist asendit täpselt, siis pole meil hoone kõrgusele ja katuse tõusunurgale täiendavaid pretensioone. Küll aga on endiselt valguse kao tõttu meie põhjendatud soov laiendada ja süvendada Kuperjanovi 70 poolses küljes nõ. hammast, mille valgusefekt on praegusel kujul väljaspool insolatsiooni vaatlusperioodi olematu. See peaks olema vähemalt kaks korda laiem nõ. südalinna suunas ja süvendatud ehk madalama katuseosaga, et väljaspool insolatsiooniperioodi valgus sealt mingil ajal ka reaalselt meie majani jõuaks. Hetkel pakutud lahenduses varjab nõ. hamba tagumine (Tiigi 67) sisehoovi poolne osa efekti ilmselt täielikult.

4.detsember 2020.a.

Selgituseks KÜ Kuperjanovi 70 kirja juurde.

Eesti standardi EVS 894 järgi peavad eluruumid ehk korterid saama otsest päikesevalgust 2,5 tundi ajavahemikul 22.aprillist kuni 22.augustini. See tingimus on kõnealuse korteri puhul täidetud. Kuna pretensioon puudutab perioodi väljaspool nelja suvekuud, siis selle perioodi kohta mingit piirnormi kehtestatud ei ole. Järgnevast tabelist on näha, et päikesepaiste kestus erineb aasta lõikes üle 10 korra ja see ei olene ehitustegevusest ega muudest sündmustest Tartu linnas. Numbrid näitavad, et päikselisi päevi võib kuus olla alla poole võimalikest ja selle üle nuriseda pole mõtet. Loodusseaduse vastu ei saa.

Päikesepaiste kestus (tundi) 1981-2010

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Aasta
Tartu-Tõravere	31,5	63,6	127,3	183,8	257,0	251,1	268,6	219,9	135,8	81,5	31,3	24,3	1675,8

Kodaniku kartus, et pärast planeeritud naabermaja ehitamist ajavahemikul 22.augustist kuni 22.aprillini valgus tema majani enam ei jõua, on asjatu. Kui on tegemist Tartu alalise elanikuga, siis peab tal olema isiklik kogemus, et sel 8-kuulisel perioodil pole Tartus veel kordagi polaaröö saanud, isegi mitte südalinna kõrghoonete kõrvale. Siit tuleneb loogilise järeldusena, et sellist muutust pole ka tulemas.

Valgus, mis enamiku ajast meie tubadesse jõuab, ei ole punktvalgus, mis tuleb kindlast suunast (nt, päikesevalgus). Päevavalgus on hajuvvalgus, mis pääseb korteritesse akende kaudu. Ka põhjapoolsed toad saavad päevavalgust, kuid otsest päikesevalgust mitte. Hinnangud, kas seda valgust on vähe või piisavalt, on subjektiivsed ja neist pole seega abi.

Otsuste tegemisel saab kasutada ainult mõõtmiste teel saadud tulemusi. Üheks selliseks näitajaks on päevavalgustegur. Seda saab spetsiaalsete arvutiprogrammidega 3D-mudeli baasil arvutada. Kuna seda tegurit mõjutavad väga mitmed parameetrid nii ruumis sees kui ka väljaspool, mida tuleb tegijal ette valida, siis tehaksegi seda mingite keskmiste näitajate põhjal. Ka tulemus on samamoodi "keskmine" ja pole teada kui palju ta tegelikust väärtusest erineb. Seega ei soovita ma sellise arvutuse peale raha kulutada.

Kodanik soovib ka nn "hamba" suuremaks tegemist. Millist mõju oleks sellest oodata ? Päevavalgusteguri arvutamisel on oluline näitaja ruumi aknast paistva vaba taeva pind, see mis jääb kõrgemale kõigist pildil olevatest ehitistest ja muudest varjavatest objektidest. Kujutage nüüd ette, kui palju varjaks uus hoone taevast ja milline osa taevast jääb vabaks. Tehke mõttes uue hoone katusele hammas sisse ja võrrelge, kui palju vaba taevast pildile juurde tuli. Samavõrra paraneks ka päevavalgustegur. Aga see muutus on ju tühine...

Kiirem ja täpsem võimalus on kohapeal mõõtmise tegemine. Selleks on vaja luksmeetritega mõõta valgustustihedus ruumis sees ja samal ajal ka väljas lageda taeva all. Mõõtmised tuleb teha päeval, mil taevas on ühtlaselt hall (pilves). Enne mõõtmist tuleks kontrollida, kas mõlemad luksmeetrid annavad väljas kõrvuti seistes sama tulemuse. Toas võiks mõõtmise teha toa keskel või siis üle toa ühtlaselt jaotatud punktides. Nende põhjal arvutatakse keskmine näitaja. Kõik mõõtmised sees ja väljas tuleb teha ühel ja samal ajahetkel. Kui aga väljas olijal on pidevalt ühtlane näit ees, siis võib toas olev mõõtja toimetada omasoodu.

Mõõtmiste hindamiseks tuleb arvutada, mitu protsenti moodustab siseruumi näitaja väljas mõõdetud näitajast. Kui see on 2% või suurem, siis loetakse tulemus piisavaks. Nii saate hinnata praegust olukorda. Teoreetiliselt peaks see näitaja olema aasta lõikes muutumatu.

Soovitan Teil kindlasti tellida see mõõtmine, sest ma ei näe muud võimalust selle jauramise lõpetamiseks. Ega ka need numbrid ei pruugi kodanikku maha rahustada, aga siis on olemas argumentid tema pretensioonide ignoreerimiseks.

Kui linnavalitsus erapooletut seisukohta ei võta, tuleb Teil kohtu poole pöörduda.

Peep Soopere, Fassaadiprojekt OÜ

TPI / Tallinna Tehnikaülikool MS

ERKI / Eesti Kunstiakadeemia MA